

VAS-ÉS FÉMMUNKÁS

Előfizetési ára

Egész évre 60 Lel, félévre 30 Lel,
negyed évre 15 L, egyes szám 5 LA Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari
Munkások Országos Szövetségének
Hivatalos Közlönye.
Megjelenik minden hó 1-én

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Cluj—Kolozsvár, Strada Memorandu-
lul 21. szám (volt Unió-utca) Redout.

Feltámadás

Az elalélt dermedtségéből új életre ébredő természet, a ragyogó napsugár, a tavaszi illattól terhes levegő mind, mind a Feltámadás örök dicsőségét hirdeti. És az emberiségnek ama sokszázmilliói, kik a gyárak és műhelyek világ-talan sötétjében robotolnak, ezen a napon, a mindennapi nyomorúság terheiből megszabadult szívvel, a reménynek sziklaszilárd meggyőződésével szintén beleharogják a természet főnkelt összhangjába: Feltámadunk! Feltámadunk!

De talán ott a szivizmok rejtekében megmozdul a kétségnek örökké vigyorgó érzete és örök ünneprontó vandalizmusába belevegyíti érzelmeinkbe a nagy kérdőjelet, hogyan és mikor?

A soha nem nyugvó harc az emberi életben mindig élet és halál, a történelemben szabadság és szolgaság között dult. Győztesek és leggyőzöttek váltakozó kora váltotta fel egymást, de a nagy kérdés nyugvópontra nem juthatott. Az emberiség ama osztálya, mely a halált és szolgaságot jelentette, a dolgozó népmillióknak nem volt meg évezredekken keresztül az az *Eszmei* alapja, melyre az életért és szabadságért folyó harcát felépíthette volna és így küzdelme mindig a pillanatnyi érzelmeiktől vezetett, céltalannak bizonyult. A sötétben tapogatózott. Élt benne a remény, hogy a Feltámadás eljövend egykor az ő számára is, csak azt nem tudta, hogyan és mikor.

És a halál és szolgaság sötét kriptájába behatolt egyszer a csillogó napsugár, a küzdelem rendszertelenségébe belenyúlt a rendszerezítő kéz és a Feltámadás hi-

tének megett az *Eszmei* alapja is — a szociálizmus.

Amióta a dolgozó emberiség osztályba tömörült és a szociálizmus tanait szívta magába, céltudatosan harcol az életéért és szabadságáért, azóta van meg az előbb-utóbb, de feltétlenül bekövetkező diadalának a biztos alapja.

Mert a szociálizmus is a Feltámadást hirdeti. Nemcsak egyszer egy évben, nem tömjénfüstös templomokban, fény, pompa és harangzugás közepette, hanem az órának minden másodpercében, a műhelyek és gyárak olajos, füstös levegőjében, rongyok és nyomorúságok közepette. És ez az igazi Feltámadás, mert nem a halál utánit hirdeti, hanem azt, melynek örömét és boldogságát a dolgozó emberiség még életében élvezheti.

A szociálizmus a szolgaság alóli felszabadulást hirdeti. Feltámadása az egyenlő jogokat, a közös tulajdont és közös munkakötelezettséget jelenti.

A szocialista Feltámadás az uralkodó osztályok és jogtalan kiváltságok megszüntetését jelenti, hogy annak helyébe az egyenlőség és osztály nélküli társadalmi élet lépjen. De vannak, akik kétkedéssel fogadják a Feltámadás eme hitét és ezek azt hangoztatják, hogy talán nem is fog eljönni sohasem és vannak türelmetlenek, akik természetes kifejlődését bevélni nem akarják.

— Félre az ilyen kishitűekkel! Félre az ilyen türelmetlenekkel. Mindketten egyformán veszélyeztetik a magasztos célt. Az egyik megakasztja kifejlődését kishitűségével, a másik torz figuráját valószínűleg meg türelmetlenségével.

Mert letagadhatatlanul van törvénytörés a társadalmi korszakok kifejlődésében, mint ahogy van a csirasejtől az emberi kifejlődésig, a téltől a tavasz újraébredéséig. Sem egyiket, sem a másikat nem lehet erőszakkal hamarabb előidézni, mert ez vagy pusztulást vagy összeomlást idézne elő.

A társadalom kialakulásának is megvannak a maga fejlődési törvényességei, amelyeket ha idejekorán felismerünk, a magunk előnyére fordíthatjuk.

Es ezért nem szabad semmittevéssel bevélni, hanem fáradhatatlanul, céltudatosan dolgozni a magunk mielőbbi feltámadásáért, ez minden proletárnak szocialista kötelessége.

A Godul Muncii

Igy fogják nevezni azt a törvényt, amelyet a liberális kormány akar a munkásságnak „ajándékozni“, hogy helyzetét a tőkéhez szabályozza. Ez a törvénytervezet nagyon hü pillanatszerűtől arról az erőviszonyról, amely ma Romániában a polgári osztály és a munkásság között fennáll.

Látzólag ma a romániai munkásság teljesen erőtlenség és számba nem vehető tényező. Minden gazdasági és politikai megmozdulása kudarcra végződött. De ennek dacára a kapitalisták éles szem meglátja, hogy ez csak egy szinleges állapot — egy narkózis —, amit a munkásság testvérharcai idéztek elő. Tudják azt nagyon jól, hogy a romániai munkásosztály ma egy szunyádó óriás gyermek, amely rohamosan nő és hamarosan fel fog ébredni s akkor majd elfoglalja méltó helyét a romániai állami életben. Ehhez járul a munkásságnak mindinkább erősödő nemzetközi és politikai kapcsolata és befolyása, amelynek köszönhető a békeszerződésekbe felvett azon rendelkezések, amelyek a félcivilizált államok kapitalizmusát egy emberségesebb munkáspolitikára kényszerítik. Természetesen ezek a „humánus“ paragrafusok csak írott malaszt maradnak, ha

az illető állam munkásosztályának nincsen elég ereje azoknak kikényszerítésére és még „humánusabbá“ tételére.

Igy vagyunk mi is a „Codul Muncii“-val, amelyről már előre állíthatjuk, hogy erősen kilátszik belőle a kapitalizmus tultengett ereje, de helyenként felfedezhetők benne a jövőnek halvány körvonalai.

Ha csak így felületesen nézzük át a törvénytervezetet, azt hisszük, hogy számos, a munkásosztályra nézve kedvező intézkedést találunk benne, oly eszmék megvalósítását, amiket a szocializmus hirdet. Ha egy, a mi viszonyainkkal ismeretlen olvasná azt a sok szép „elvi“ deklarációt, amiket lépten-nyomon mond ki a tervezet, azt hinné, hogy Románia munkásságának ereje vetekedik az angoléval.

Ott találjuk kimondva a munkásszabadságot, a munkakényszert, a kollektív szerződés intézményét, a bérminimumot, a munkakamarákat, a nemzeti munkatanácsot, a nyolcórás munkaidőt, a munkásvédelmet, a biztosítást, a munkásság haszonrészeseését a jövedelemből, a munkásszervezeteket, a munkaügyi bíraskodást és az ingyen munkaközvetítést. Ezeket a romániai kapitalizmus legmarkásabb kifejezője, a liberális kormány felvette a tervezetbe részint a nemzetközi presszió hatása alatt, részint a majd felébredő munkásság jövőbeli erejétől való félelmében. De ezeket csak reklámképen az egyes fejezetek címeiben és a bekezdő paragrafusokban találjuk meg, hogy aztán a későbbi törvényszövegek teljesen lerontsák. Mondhatni, nagy ravaszsággal van megszerkesztve az egész munka.

Hogy milyen erősnek érzi magát a román kapitalista osztály, csak a legjobban igazolja az a sok paragrafus, amelyekkel a reklamizált elveket teljesen semmivé teszi. Itt látszik az a teljesen leplezetlen tendencia, hogy a romániai munkásosztálynak egy súlyos rabigát kell a nyakába vennie. De nézzük meg sorjában, hogyan valószínűsíti meg a tervezet a nagy elveket.

A munkaszabadság nem a megélhetésért harcoló munkásság védelmére fog szolgálni, hanem a sztrájkőröknek lesz erős vára. Mert nem azt jelenti ám ez a szabadság, hogy a munkás szabadon határozhatja el magát, hogy dolgozzék-e vagy sem, hanem csak annyit, hogy „azt, aki dolgozni akar, ebben őt megakadályozni nem lehet“. Ez egy hatalmas ék akar lenni, amely a munkásosztály szolidaritását megintgatja s a tőke elleni gazdasági harcát megnehezíti.

A munkakényszer nem azt jelenti, hogy „aki nem dolgozik, az ne is egyék“, mint ahogyan ezt mi értjük, hanem, hogy a munkásnak, ha „felsőbb érdekek“ kívánják, inaszakadtáig dolgoznia kell. Minthogy minden ka-

pitalista érdek „felsőbb érdek“, mert a kapitalista állam nem egyéb, mint a kapitalista érdekek szövetségének, a munkásnak mindig inaszakadtáig fog kellene dolgoznia.

A legnagyobb arculcsapás, ahogyan a tervezet a kollektív szerződés intézményét osztályozza. Eltekintve attól, hogy az egyéni munkaszerződést, a kollektív szerződéssel szemben erősen megkönnyíti azzal a céllal, hogy a munkásságnak minden egyöntetű és szolidáris fellépését lehetetlenné tegye, de illuzóriussá teszi a kollektív szerződés alapfogalmát. Köthető ugyanis kollektív szerződés, de ezt a nemzeti munkatanács, ha a kapitalistákra nézve kedvező, akkor, ha csak egy vállalatra köttetett is, az egész ország területére kötelező erővel kiterjesztheti. Most képzeljük el, hogy a gyakorlati életben egy gyár munkásságának egy néhány tagját, bármilyen áldozatokkal is, egyszerűen megvásárolják azért, hogy a munkásságra nézve kedvező szerződést kössenek, amit aztán egy kapitalista határozat következtében az egész ország munkásságának nyögnie kell. Gondoljunk csak a sárgákra, akik mindenre kaphatók. De van még egy hatalmas ütőkártyája a kapitalista osztálynak, hogy a kollektív szerződést fel is függeszthetik a munkakamarák vagy a nemzeti munkatanács, amit akkor fognak majd megtenni, ha az a szerződés a munkás osztályra lesz előnyös. Hol van itt a szerződés alapfogalma, az egyezkedési szabadság? Hol van itt a kollektívizmus alapfogalma, hogy az összesség csak szabadakarata alapján kötelezheti valamire? Sehol, mert így kívánják a kapitalista és nem pedig a társadalmi érdekek.

A bérminimum csak egy komédia és egy kerékkötője a szabad egyezkedésnek, ha annak nagyságát a kapitalisták állapítják meg, akik csak saját profitérdekeiket fogják szem előtt tartani.

A munkakamarákat, amelyeknek sorsdöntő szerepük van, a munkaadók tulajdoni többsége fogja alkotni, amelynek eszeágában sem lesz a munkásság anyagi érdekeit megvédeni, hanem csak a hivatalos elnyomók számát fogják szaporítani. Épen úgy vagyunk a nemzeti munkatanáccsal, amely nem egyéb, mint egy országos munkakamara.

A nyolcórás munkaidő csak elvben áll meg, mert mindig, ahányszor az illető vállalat érdekei megkívánják, a munkaidő felemelhető 56 órára. Erre csak egy kérdéssel felelhetünk, hogy elképzelhető-e, hogy egy vállalat érdekei ne kívánják-e meg azt, hogy a munkás megszakadtáig dolgozzék? Mert, ha a vállalat krízisben van, akkor egyszerűen elbocsátja munkásait, ez neki nem okoz gondot.

A munkásvédelem mértéke is csak addig megy, amíg a kapitalista nem

veszít semmit. Vannak olyan paragrafusok, amelyek szerint nő, gyermek, kiskorú éjjel-nappal dolgoztatható, a terhes nőt pedig az elbocsátás veszélye ellen egyáltalán meg nem védik.

A biztosítás a tervezet szerint csak a kereskedelmi és ipari hivatalnokokra kötelező, de a fizikai munkásról egyáltalán említés sincsen. Ez még a sóvány multtal szemben is nagy hanyatlás. A munkanélküliségre járó segélyekről szó sincsen.

A munkásság haszonrészeseése csak arra való, hogy a munkást egy vállalatához kösse és egy kis számba sem jöhető jövedelemmel teljesen elszakítsa a munkástömegektől azzal, hogy „képzelt“ kapitalistát csinál belőle. Annyira megy, hogy akármilyen hosszú szolgálat után is eltávozás esetén a munkás minden szerzett jogát elveszti. Ez nem egyéb, mint egy ostoba mézes madzag.

A szakszervezeteket pedig még a Trancu-Jasi-féle törvényben biztosították keretek között mozgó hatáskörétől is megfosztja. Még a legegyszerűbb munkakonfliktusokba sem avatkozhatik bele. A munkásság harci szervezetéből egy tehetetlen tanácsadé testületet akar csinálni.

A munkaügyi bíraskodás is csak látszólag valami, de ha elképzeljük, hogy egy állami bíró, egy munkás és egy munkaadó itélkezik, akkor tisztán látjuk a kapitalista érdekek tulsúlyát.

Hogy milyen gyakorlati értékkel bírnak az állami közvetítő hivatalok, ahol a hivatalnokok csak kellemetlen munkát végeznek, azt az eddigi tapasztalat elég világosan és kézzelfoghatóan bebizonyította.

Igy képzelet el a romániai kapitalista osztály elintézni és elhallgattatni a munka és tőke harcát. Ezt a szándékát talán meg is fogja valószínűsíteni, mert ezidőszent elég ereje van hozzá. Ezzel az u. n. államszocializmust akarja megvalósítani, de ezt is olyan primitív és brutálisan, amilyen primitív és brutális maga a kapitalista osztály Romániában.

De azért a munkásosztálynak nem kell kétségbeesnie. Az bizonyos, hogy sok szenvedés és nyomor vár ennek a törvénynek a nyomán a romániai munkásosztályra, de több okunk is van a jövőben való bizalomra. Ezek pedig:

Ennek a törvénynek a végrehajtása olyan hatalmas apparátust igényel, hogy évtizedeken keresztül sem lesz egészben végrehajtva. Különben Romániában már tradíció, hogy a legtöbb törvényt csak megszavazzák, de végrehajtani nem szokták. Igaz, hogy sietni fognak először a törvénynek olyan rendelkezéseit végrehajtani, amelyek a munkásságra abszolút hátrányosak, de egy sem fog egészben sikerülni.

Ezzel a törvénnyel a kapitalista osztály teljesen nyíltan megszerkezve és

egységesen fog a küzdőterre lépni s hatalmas pörölycsapásokat fog a munkásság fejére mérni. Ennek a következménye pedig az lesz, hogy a régi királyságban különösen bevezetett gazdasági guerilla-harcokat lehetetlenné fogja tenni s Románia munkásságát arra fogja kényszeríteni, hogy egy táborba egyesüljön és komolyan szervezkedjék, mert jól szervezett ellenféllel csak jól szervezeten lehet eredményesen küzdeni.

Arra ne is gondoljon senki, hogy ebből a tervezetből nem lesz valamilyen törvény. Bármilyen polgári kormány is váltsa fel a liberalisokat, a kapitalista érdekek annyira azonosak s ez a tervezet annyira védi ezeket, hogy örömmel teszi magáévá bármely kormány. Akármilyen jelentéktelen polgári „közgazdász” tudja: a romániai primitív, rabló kapitalizmusát csak ilyen drákói törvénnyel lehet felszinen tartani és fejleszteni. A halálos ellenségtől pedig soha sem szabad elvárni, hogy önkéntes engedményeket tegyen, mert az önfentartás ösztöne ellen való volna, már pedig az ösztöne ellen senki sem cselekszik önszántából.

Bátran kell ennek a törvénynek szemébe nézni. Meg kell teremteni a szakszervezeti mozgalom abszolút és reális egységét, tüzzel-vassal ki kell irtani a mozgalom belső ellenségeit és harcra készen kell várni a bekövetkezendő törvényt.

Ha pedig a munkásság ellenére végre fogják hajtani a törvényt, akkor küzdve és szenvedve tanuljon a munkásság, miként kell az emberi társadalmat gazdasági alapon vezetni, mert erre a jövő társadalmában igen nagy szüksége lesz. Nekünk a kapitalista civilizáció eredményeit nem megsemmisíteni kell, hanem azokat tökéletesíteni és általánossá kell tennünk. Ha pedig egységesek és jól szervezettek leszünk, kicsiny és gyenge lesz a „Codul Muncii”, hogy minket előrehaladásunkban megakadályozzon.

Dr. R. V.

A magyarországi vasipari munkaadók közel 50.000 munkást zártak ki. A kizárás oka a munkások bérkövetelése és hogy a munkásság nem akarja tűrni továbbra is a munkaadók négy év óta folytatott terrorját és diktatúráját. A munkaadók 15 százalékos bérvajátást ígértek, azonban a közeljövőbeni béremelés ellen már előre is tiltakoznak és az elbocsátott munkásokat nem akarják visszavenni. A munkások a feltételeket elfogadni nem akarják és el vannak határozva, hogy követelésük mellett kitartanak, dacára a ma Budapesten uralkodó rossz élelmiszeri viszonyoknak.

Drágaság

Milyen összeget keres és mennyit kellene keresnie egy vasipari munkásnak?

A drágaság egyre fokozódik, halljuk mindenkitől a panaszt és ezt saját magunk is mindnyájan tapasztaljuk. A tőkésék részéről nap-nap után halljuk, hogy a magas munkabérek az ipartönkre teszik és maholnap az üzemet be kell zárni a magas munkabérek miatt.

Nézzünk csak a szemébe a tőkésék eme hangoztatásának és elemezzük a kérdést teljes tárgyilagossággal. Számításaink alapjául vegyünk egy 4 tagu munkáscsaládot, megjegyezvén, hogy elég van 6—8, sőt 10 tagu munkáscsalád is, azaz 8 nevetlen gyermek és a gyermekekkel teljesen lefoglalt anya eltartásáról kell gondoskodnia az egyetlen dolgozó személynek a családban. Igaz ugyan, hogy van kevesebb családtagu munkás is, sőt nőtlenek is vannak nagy számban, de ezeket éppen úgy, sőt sokszor még jobban nyomja az élet terhe, tekintve, hogy vendéglőkben, korcsmákban eszik a rossz és a testet egyáltalán nem tápláló kotyvalékokat. No meg a családi tüzhely sem köti le őket, hanem több alkalmuk lévén a házon kívüli tartózkodásra, többet is költenek. Vegyünk tehát számításba egy munkást nevével és egy 8 és egy 5 éves gyermekével. Vegyünk mindenből csak a nélkülözhetetlen és feltétlenül szükséges dolgokat, ami tapasztalat szerint minden munkáscsaládban szükséges. A kijövő eredményt pedig fogadjuk el minimális élet-nívónak, mint amilyent a munkáscsaládok a háboru előtt is éltek.

Egy 4 tagu munkáscsalád élelmiszer-szükséglete havonta:

60 kg. kenyér személyenként és naponta 50 deka à 5 lei	300 Lei
30 liter tej à 5 lei	150 "
15 kg. marhahús à 16 lei	240 "
4 kg. disznóhús à 30 lei	120 "
4 kg. disznózsír à 68 lei	272 "
30 kg. burgonya à 2 lei 50 bani	75 "
8 kg. bab à 7 lei	56 "
1 kg. kávé à 80 lei	80 "
Kávépótlék à 20 lei	20 "
4 kg. cukor à 38 lei	152 "
4 kg. finom liszt à 8 lei	32 "
6 kg. főzõliszt à 7 lei	42 "
2 kg. rizs à 30 lei	60 "
Zöldségfélék	40 "
60 drb tojás à 1 lei 20 bani	72 "

Tehát a fontosabb élelmiszerek kerülnék . . . . . 1711 Leibe

Ruházatra egy évben:

1 öltöny férfiruha	3000— Lei
2 öltöny férfi munkásruha	1500— "
Minden 4-ik évben egy férfi téli-kabát 4000 Lei	1000— "
Minden 4-ik évben egy férfi felöltő 3000 Lei	750— "
1 öltöny női ruha	2000— "
Minden 4-ik évben egy női kabát à 3000 Lei	750— "
2 öltöny gyermekruha à 1000 Lei	2000— "

Minden két évben egy gyermek-kabát à 1000 Lei	500— Lei
1 pár férfi cipő	561— "
1 " " dolgozócipő	400— "
3 " " cipőtalpalás és javítás à 120 Lei	360— "
2 pár női cipő à 550 Lei	1100— "
2 " talpalás és javítás à 100 Lei	200— "
2 " gyermekcipő	600— "
2 " talpalás és javítás	200— "
1 férfi kalap	300— "
1 férfi sapka	100— "
1 női fejkendő	350— "
2 gyermekkalap à 200 Lei	400— "
4 drb férfiing à 300 Lei	1200— "
2 " alsónadrág à 200 Lei	400— "
4 " gyermeking à 150 Lei	600— "
2 " nőiing à 250 Lei	500— "
1 " férfi trikóing	350— "
1 " alsónadrág-trikó	250— "
1 " női trikóing	300— "
1 " női trikó alsónadrág	200— "
2 " gyermektrikó à 150 Lei	300— "
2 " férfigallér à 22 Lei	44— "
4 pár női harisnya à 80 Lei	320— "
6 " férfiharisnya à 60 Lei	180— "
12 " gyermekharisnya à 25 Lei	300— "
1 drb férfi nyakkendő	50— "
Minden 6 évben 1 férfi és 1 női esernyő à 400 lei, a kettő 800 Lei	133— "

Összesen egy évre . . . 21198— Lei
Osztvá 12-vel, havonta . 1766 50 "

Tisztálkodásra havonta:

4 drb fürdőjegy à 20 Lei	80— Lei
4 kg szappan à 40 Lei	80— "
4 borotválás à 7 Lei	28— "
1 hajvágás	12— "
1 kg szóda	11— "
2 drb cipőkrém à 12 Lei	24— "
Összesen havonta	235— Lei

Szórakozásra havonta:

Ujság	60— Lei
2 " színházjegy à 20 Lei	40— "
2 " mozijegy à 10 Lei	20— "
Összesen	120— Lei

Házkörüli kiadások havonta:

300 kg. tűzifa	210— Lei
Lakbér (szoba, konyha)	280— "
5 liter petrolium, à 4 lei	20— "
3 liter ecet	12— "
2 kg. só	8— "
10 deka bors	6— "
10 " paprika	11— "
2 kg. (dió, mák, lekvár stb. tésházhoz)	60— "
30 csomag gyufa	15— "
1 gyermek iskoláztatása (iskolaszerek stb.)	50— "
Edény utánpótlás	20— "
Cérna	20— "
Összesen	712— Lei

Élelemre	1711— "
Ruházatra	1766.50 "
Tisztálkodásra	235— "
Szórakozásra	120— "
Házkörüli dolgokra	712— "
Összesen	4544.50 Lei

Ezen összeghez még hozzájön adó, dohány, egyleti járulék stb. kiadások, ami minimálisan számítva legkevesebb 262'50 lei havonta, ezzel 4800 leire emelkedik egy négy tagu család havi kiadása.

A legjobban kereső vasmunkás keres óránként 16 leit, azaz hetenként 768 leit, ami havonta 3072 leit tesz ki, tehát 1728 lejtel keres havonta kevesebbet, mint amennyire a legminimálisabban szüksége volna. *Huszonöt leit* kellene keresnie óránként egy családos munkásnak, hogy a mai árak mellett emberiesen élni tudjon.

Romániában a vasmunkások közepes órábérére 9 lei, vagyis havonta átlag 1728 leit keresnek a munkások. Nem is beszélünk a segédmunkásokról, akiknek 5 lei a közepes órábérük és így átlag 960 leit keresnek egy hónapban, vagyis egyötöd részét keresik azon összegnek, ami az emberies élethez legminimálisabban szükséges volna.

A kezünkben levő statisztikai adatok szerint a romániai munkásság fizetése egy év alatt átlag 30 százalékkal emelkedett, míg a megélhetés 70 százalékkal nehezült meg, azaz éppen az elsőrendű szükségleti cikkekben ennyivel emelkedett a drágaság. A munkásság tehát a társadalomnak a drágaság által legjobban sújtott rétege és így a legjobban is irtózik minden áremelkedéstől, nem lévén *mellék* és más kereseti forrása, mint a két dolgozó karja.

Természetes, hogy a hiányos táplálkozás és ruházódás a szervezetet lassu tönkretételre vezet és ma rohamosan az összes munkáscsaládok háztartása a katasztrófa felé halad. Tény, hogy átlag csak 36 százalékát keresik meg még a dolgozó vasmunkások is azon összegnek, ami feltétlenül szükséges volna a normális élethez.

Azért látunk ma annyi vérszegény nőt és vézna gyermeket, mert a családapák, a segédmunkások 20 százalékos életnivóját is figyelembe vesszük, 28 százalékát keresik azon összegnek, amit számításuk szerint keresniök kellene. Érdekes tény, hogy míg a háboru előtti években a ruházódás és lakbér körülbelül egynegyed részét emésztette fel a munkás keresetének, ugyanarra ma a kereset fele is kevés.

Kötetekre valót lehetne írni a drágaság, vagy a dolgozók élete megnehezülésének az okairól. Mi csak azt jegyezzük meg, hogy a tőkés termelési rendszer az okozója végeredményben a drágaságnak. Háborut csinált saját piaca érdekében, a háborus költségeket pedig a dolgozókkal fizetteti meg. És még vannak, akik a munkások fényes keresetéről mernek beszélni, azt redukálni szeretnék, vagy a hiányosan táplálkozó munkások munkaidejét akarják meghosszabbítani, ahelyett, hogy a társadalmat termelő munkájukkal fentartó munkásokat emberies élethez juttatnák. (A tőkés által sugalmazott polgári lapok dicshimnuszokat zengenek a romániai tőke által fizetett méltányos munkabérekéről, szükséges volt tehát rámutatnunk a „méltányos munkabérek” mibenlétére. — Szerk.)

A bizalmiférfi-rendszer

(Befejező közlemény).

Irta Gavron Ferdinánd

Hogyan gyakorolja a bizalmiférfi az ellenőrzést?

A bizalmiférfi a hozzá beosztott munkástársairól névsort vezet, melynek alapján állandóan ellenőrizheti, teljesítik-e a szervezettel szembeni kötelességüket. Ha a bizalmi arról értesül, hogy a munkatelepen ujonnan felvett munkás dolgozik, először alkalmat kell keresnie ennek megfigyelésére, majd barátságos hangon a szervezet felől felvilágosítást nyújtani és azután felszólítani, vagy szervezeti kötelességének további teljesítésére, vagy a szervezetbe való belépésre. Öntudatos munkás nem vár erre, hanem mihelyt új munkahelyén megkezdte munkáját, azonnal ő keresi fel a bizalmi és tájékozik a körülmények felől. A bizalmi azonban óvatosnak kell lennie, nehogy az illető spicli legyen és így akaratlanul is szolgálatot tegyen neki.

Ha a munkahelytelepen még szervezeten munkások vannak, akkor a bizalmi odaadó munkássággal hasson oda, hogy ezeket a szervezetnek megnyerje és ezt úgy, hogy önmaga szolgáltasson jó példát a szervezettel meggyőzésére, meggyőzve őket a szervezettség nagy előnyeiről és arról, hogy aki nem szervezkedik, az nemcsak önmagának, de munkástársainak is az árulója.

Ha a tag tagjárulékával hátralékban van, úgy a bizalmi a hátralékos taggal meg kell értesse azokat a hátrányokat, melyeket hanyagsága, vagy közönyösége okozhat saját magának és a szervezetnek is. De nem szabad soha a bizalmi durván, vagy gorombán fellépnie munkástársaival szemben, mert ez esetben csak ártalmára van annak a célnak, melyet elérni akart.

Előkészületek a bérharchoz

A bizalmi állandóan ellenőriznie kell úgy az általános, mint a részletes bérvizonyokat, erről pontos feljegyzéseket vezetni, különösen azon irányban, hogy a legutóbbi bérszerződés után hogyan alakulnak ki a bérvizonyok, hány szaktársnak lett redukálva, hánynak felemelve.

Fontos az is, hogy állandóan tájékozva legyen a termelési viszonyok felől is, különösen, hogy a legutóbb lejárt szerződés óta csökkent-e, vagy emelkedett-e a termelés. Arra is szüksége van a bizalmi, hogy pontos értesülése legyen arról, milyenek a munkaviszonyok, mennyi megrendelése van a gyárnak és ezek határozott időpontra szólnak-e vagy sem. A bizalmi előrelátónak kell lennie, diplomatikusan eljárnia és arra ügyelnie, hogy a bér-

harc sikere mindig az igazság és a jólétesültségétől függ. Ha ezek tévesek, akkor a bérharc már eleve elveszett és ezért elsősorban a bizalmi felületességét terheli a felelősség. A bizalmi soha ne ígérjen többet munkástársainak, mint a mennyit elérni remél, mert jobb kevesebbet ígérni és többet hozni, mint sokat ígérni és semmit sem elérni. Ha a bizalmi csak hangzatos ígéreteket tesz, de azokat nem tudja valóra váltani, akkor társai előtt szószátyárnak lesz tekintve és teljes joggal.

A főbizalmi feladatai

A főbizalmi feladata ellenőrizni a bizalmiakat, hogy lelkiismeretesen teljesítik-e a rájuk ruházott kötelességeket, megadja nekik a szükséges irányítást, felvilágosítást nyújt nekik minden ügyben, tanácsokat ad, gondoskodik a szervezeti fegyelem betartásáról és egységesen irányítja a bizalmiak ténykedését. A főbizalmi igyekezzen hetenkint legalább egyszer a bizalmiakkal értekezletre összejönni, melyen a nézetek ki lesznek cserélve és minden elintézendő ügy módja megbeszélve. Csak ezáltal válik lehetségessé az egész vonalon egységes eljárást létrehozni. Ha a főbizalmi ezen értekezleteket rendszeresen megtartja és így állandóan pontosan van informálva a dolgok állásáról, akkor meg is van a módja arra, hogy jó és helyes tanácsokat adjon, megfelelő utbaigazítást eszközöljön és keresztülvihető határozatokat fogantathasson, mert nem elég csak szép határozatokat hozni, hanem azokat keresztül is kell vinni. Ezen értekezleteken a főbizalmi elnököl és vezeti a tanácskozást. Mindezen megbeszélések végső határozata a vezető főbizalmi révén a fő- és bizalmiaknak tudomására adandó. Amennyiben a fő és bizalmi között ellentétek merülnek fel, ezeknek kiküszöbölésére a vezető főbizalmi, végső fokon a csoport vezetőség is bevonandó a tanácskozásba. A főbizalmi sohasem dönthet önállóan a fontosabb ügyek felett. Köteles minden fontosabb ügyet a bizalmi-testület elé vinni. Csak az egész testület által hozott határozat után intézkedhetik annak végrehajtására.

A vezető főbizalmi

Már a jelzés „vezető főbizalmi” érthetően foglalja magában és mutatja ama hivatását, hogy ő az egész testület vezetője és irányítója. A vezető főbizalmi a közvetlen összekötő kapocs a csoportvezetőség és bizalmi-testület között. A vezető főbizalmi, szükség esetén összehívhatja a fő és bizalmiakat tanácskozásaira. Ezen tanácskozásokon a vezető főbizalmi elnököl, köteles azonban minden esetben a csoport vezetőségét is értesíteni. Olyan nagy üzemekben, ahol több vezető főbizalmi szükséges, ott hetenkint egy-

szer megbeszélésre kell összejönniök. Ezen megbeszéléseken minden őket érintő és hozzájuk tartozó ügyet el kell intézniök. A megbeszélések tárgya szolgáltatja a feldolgozandó anyagot is, mint pl. statisztikai adatok beszerzését stb. Ezen értekezleteken rendszerint a legidősebb vezető főbizalmi elnököl. Ezen értekezleteken a vezető személyeknek kötelessége, hogy a napirenden szereplő kérdésekhez teljesen felkészülten szóljanak hozzá és adatokkal is bizonyítsák az ügyről való helyes felfogásukat. A vezető főbizalminak sokkal könnyebb az általános helyzetről ítéletet mondani, mint a bizalmiaknak, mert az összes üzemek munkásmozgalmára szóló anyaga, mely felett határozni kell, náluk összpontosul és így tisztábban és áttekinthetőbben áll előtűk az egész helyzetet összefoglaló kép.

A bizalmi lemondása

A bizalmi csak a műhelyértekezleten mondhat le ezen tisztségéről. A vezető és többi főbizalmi csak a bizalmi testület előtt mondhat le. Ha olyan eset fordulna elő, hogy a fő vagy bizalmi a szervezet vagy a munkásság ellen vétett volna, vagy hivatásával visszaélt, akkor az ilyen a csoportvezetőség azonnal felfüggesztheti a további működéstől, ellene a további eljárást folyamatba teszi és a vizsgálat eredményét az összbizalmi testület elé terjeszti elbírálás végett. Az ilyen ügyben hozott ítélet azonnali érvénnyel bír és csak a közgyűléshez felelősséget hódolhat meg.

Az összbizalmi testület által hozott határozatok kötelező erejűek és aki ezek ellen vét, vagy azokat végre nem hajtja, nem tekinthető szervezett munkásnak, hanem a szervezet árulójának. A vezető főbizalmi további feladatait és kötelességeit a mindenkorl viszonyok írják elő és ha a vezető főbizalmi ügyes taktikus, ha taktikáját a viszonyokhoz alkalmazza, akkor munkáját siker fogja koronázni, ami az összmunkásság előnyére válik, mely által a szervezet erősödik és azon kitűzött cél felé fog haladni, a proletáriátus felszabadulása felé, a kapitalista szolgálat alól.

Figyelmeztetés! A szabályok értelmében a havi elszámolásokat minden hó 10-ig a csoportvezetőségek tartoznak beküldeni. Sajnos, ennek sok esetben, egyes csoportvezetőségek eleget nem tesznek. Ezért ezután figyelmeztetjük a csoportvezetőségeket, hogy a jövőben a havi elszámolásokat pontosan küldjék be. Különbösen szaklap útján lesznek felszólítva. Havi elszámolásukat március hó 25-ig a következő csoportok nem küldték be: Aninoasa I. és II. hó, Brăila I. és II. hó, București Chimică I. és II. hó, București Municipal I. és II. hó, Dârste I. és II. hó, Déva I. és II. hó, Diclosanmartin I. és II. hó, Gheorgheni I. és II. hó, Ohaba I. és II. hó, Reghinul Săsesc I. és II. hó, Târgu-Mureș I. és II. hó Turnu Seceriu Santier II. hó.

Szövetségi ügyek

A resicai csoport évi közgyűlése.

Február 18-án tartotta meg a resicai csoport évi közgyűlését a tagok teljes száma részvétele mellett.

Rohm elnök szaktárs nyitotta meg a közgyűlést, a megjelenteket szívélyes szavakkal üdvözölve, ezután a dalárda munkásdalok eléneklésével adott ünnepléses színt a közgyűlésnek.

Müller elvtárs a bánáti szaktanács nevében tolmácsolta annak üdvözlését.

Peternel szaktárs előterjeszti a pénztári jelentést, melyet tudomásul vesznek.

Mustetiu szaktárs terjedelmes jelentésben számol be a csoport egy évi működéséről. A jelentés főbb részletei a következők: A vezetőség sohasem volt a nagyhangú jelentések híve és most sem kíván az lenni. Nekünk nagy örömeinkre szolgálna, ha a tagok kivétel nélkül a csoport munkájában egyetemlegesen vennék ki részüket. De ha csak egy pillantást vetünk a vezetőség működésére, meggyőződhetünk arról, hogy ez megette kötelességét, hiven örökös a munkásság érdekei felett. Ezt bizonyítja az a tény, hogy tartotunk 12 vezetőségi, 4 rendkívüli, 13 taggyűlést és számtalan műhelyi értekezletet. Könyvtárunkat kiegészítettük annyira, hogy jelenleg 1419 könyvünk van és ezek 7704 esetben lettek olvasás céljából igénybevéve. Ez mutatja, hogy a tagok kulturális nevelésére is nagy gondot fordítottunk, amiben nagy segítségünkre volt a dalárda, mely különösen munkás-műkedvelői előadásokkal nagyban hozzájárult a tömegkultúra terjesztéséhez. Ilyen kulturintézményeket létesítettünk a domani és seculi csoportoknál is. A sportra is gondot fordítottunk és az idejeltavaszzal az is megkezdi működését. Csoportunk fejlődését bizonyítja, hogy jelenleg 3652 tagja van. Kéri a jelentés tudomásulvételét. A vita során felszólal a bánáti szaktanács titkára,

Müller elvtárs, (Temesvár) kifogásolja, hogy a jelentés nem tesz említést a gazdasági helyzet alapvető kérdéseiről és hogy nem öleli fel a döntőbírósi határozatot. Támadja a resicai szaktársakat, hogy lokálpatrioták. Beszél azután arról, hogy a resicai *szabók* nem tartják be a 8 órás munkaidőt stb. (Müller elvtársnak úgy látszik, minden alkalom jó ahhoz, hogy jól kifecsegye magát, akár van szükség erre, akár nincs. Szerk.).

Bernau szaktárs válaszolt a támadásokra. Kifejti, hogy Müller kritikája nem volt tárgyilagos. Nem ismeri a helyzetet sem és így nem tudhatja,

hogy a vezetőség mindenről a maga idejében tesz jelentést és így a döntőbírósi határozatról is annak idején tett, nem várta be, hogy az év végén verjék a nagy dobót.

Gavron szaktárs visszautasítja Müller azon vádjait, hogy a resicaiak lokálpatrioták, amit éppen az bizonyít, hogy a resicaiak hozták a legnagyobb áldozatot a vas- és fémmunkás szövetség megalakulásánál és az országos szaktanács létesítésénél. Felkéri a közgyűlést, hogy egyszersmindenkorra utasítsa vissza a lokálpatriota vádat. Ezután részletesen felel Müller elvtárs támadásaira és kimutatja, hogy mennyi alaptalanság és célzatosság van benne. Felszólalása után a jelentést a közgyűlés egyhangulag tudomásul veszi.

Következik a vezetőség lemondása és az új vezetőség megválasztása. Meglett választva: Elnök: Rohm P., másodelnökök: Bernau P. és Stritter F., jegyzők: Mustetiu J. és Brodnyánszki B., pénztárnokok: Peternel J. és Hasehpel F., könyvtárosok: Handek S., Szervi R., Tomas W. és Kubitz A., ellenőrök: Hellschwandtner K., Mekl L. és Banszky M. szaktársak. Választmányi tagok: Gavron F., Immling J., Wein L., Velcelean G., Steinbauer J., Grill N., Ferenschütz H., Götz J., Schier K. és Kaiser K. szaktársak.

Peternel szaktárs kéri a közgyűlés felhatalmazását, termelőszövetkezet létesítésére. (Megadják).

Bernau szaktárs jelentést tesz a központi vezetőség legutóbb hozott határozatáról, a Munkásoththon-alap ügyében kibocsátandó bélyegekről és kéri ezen akció támogatását.

Müller elvtárs kimagyarazza lokálpatriota szavai értelmét. Ezután a közgyűlés lelkes hangulatban véget ért.

*

A jelentéshez rövid hozzászólásunk van, mert önmagában is eleget bizonyít a resicai csoport öntudatos működéséről. Bizonyos az, hogy a resicai szaktársak egyik leghatalmasabb erkölcsi és anyagi alapját képezi szövetségünknek, annak megalakulása óta. Szövetségünk hatalmassá fejlődését egyrészt a resicai szaktársak öntudatos proletár munkájának köszönhető.

Alább közöljük a csoport pénztári jelentésének kivonatát, amely szerint közel félmillió lei forgalmat ért el az 1922. évben. Megemlítésre méltó még az a körülmény, hogy közel 4000 fizető tagnak az adminisztrálását a szaktársak szabad idejükben, munkaidő után látják el egyetlen függetlenített ember nélkül, ez is a resicai szaktársak öntudatára és áldozatkészségére vall.

Bucuresti

Alább közöljük a bukaresti vasas csoport kívánságára a csoport évi pénztári jelentését. Minden esetre örvendetes jelenség, hogy Bukarestben is van egy félig-meddig rendesnek mondható csoportunk. Azonban amint a pénztári jelentés, valamint a múlt számú lapunkban közölt taglétszám-táblázat is mutatja, egyáltalán nem üti meg azt a mértéket, amit a bukaresti szaktársainktól elvárni lehet. Bukarestben minimálisan számítva 5-6 ezer vasipari munkás van, ebből alig 300 rendes fizető tagja van a szervezetnek. Mi hisszük, ha szaktársaink, de főként a vezetők szaktársak összefognának és a komoly céltudatos szervezeti munkára fordítanak tehetségüket, hamarosan a szövetségünk csoportjai közt az első lehetne, minthogy az is kellene legyen jó példát mutatva az ország összes vas- és fémmunkásságának.

A Bucuresti-i Vasas csoport pénztári jelentése

BEVÉTEL 1921 december 31-től 1922 december 31-ig KIADÁS

Beiratási díjakból	2680	—	85% a Szövetségnek	20676	16
Heti járulékokból	17199	—	Adminisztrációra	799	56
Tagkönyvekből	4621	—	Járulékonként 2 bani	159	04
Kölcsön a „Viața Sind.”-től	1450	—	Házbérre	2800	—
Kölcsön a Szövetségtől	7580	13	Rendkívüli segélyekre	200	—
Mulatságból (13/VIII/922)	2705	—	Röpiratokra	310	—
Külön járulékból (3 lei havonta)	1440	—	Kongresszusi kiküldetésre	1796	—
Gyűjtésekből	306	—	Fizetések (Grofu, Ilie)	6000	—
Adományokból	73	96	Koszoru megváltásra (Cornea)	100	—
Különféltől	12	—	Mulatságra kiadás (13/VIII/922)	1000	—
Kölcsön visszafizetésből (Serban)	60	—	Egyenleg	148	86
			Követelés Ilie volt pénztárostól	4037	47
			„ Boscu „	100	—
Főösszeg	38127	09	Főösszeg	38127	09

Ghempet s. k.
elnök.

Ellenőrző bizottság:

Burcă s. k.
pénztáros.

Tiri Ion s. k. Bartók M. s. k. N. Constantinescu s. k. St. Ben edikt s. k. Done Stefan s. k.

Közgyűlés Temesváron

A temesvári vas-, fém- és vegyipari munkások február 25-én tartották meg rendes évi közgyűlésüket.

A közgyűlést Despot szaktárs nyitotta meg, három nyelven üdvözölve a szép számban megjelenteket. Megemlékezik lelkes szavakban az aradi bezárt szaktársakról is. A közgyűlés szolidaritása kifejezésekképpen egy üdvözlő táviratot küld a szenvedő aradi munkástársaknak.

Müller elvtárs a bánati szaktanács és Reiter szaktárs a központi vezetőség nevében üdvözli a közgyűlést.

Schneider szaktárs a vezetőség évi jelentését teszi meg. Megemlékezik a vezetőségnek a lefolyt évben kifejtett munkálkodásáról. Azután az ellenőri és könyvtári jelentések kerültek napirendre.

György szaktárs szövetségünk kiküldöttje hozzászólva a jelentéshez, elismeri, hogy a csoport igen szépen fejlődik. Kifogásolja azonban, hogy a jelentés nem emlékezik meg kellően a lefolyt bérmozgalmakról és arról, hogy a szervezet működése eredményeképpen átlag hány százalékot vívtak ki. Ehhez mennyi volt a piaci áremelkedés, mert ezen adatok ismerete nélkül nehéz lenne elbírálni a csoport működését, továbbá ráter a csoport vezetősége által kizárt tagok ügyére, köztük Somló szaktársára. Bejelenti, hogy a központi vezetőség a Somló Lipót szaktárs kizárását, mint indokolatlan, megsemmisítette, kéri a közgyűlést ennek tudomásvételére.

Müller és Reiter elvtársak szintén a Somló szaktárs kizárása megsemmisítése mellett beszéltek, ezután Despot szaktárs elnök szavazásra teszi a kérdést. A közgyűlés a központi vezetőségnek a Somló Lipót szaktárs kizárását megsemmisítő határozatát egyhangulag tudomásul vette. A felmentvény megadásán az új vezetőség lett több szaktárs hozzászólása után megválasztva, melynek tagjai a következők szaktársak lettek: Despot Miklós elnök, Kállai János alelnök, Baumann

Vilmos, Schneider István és Trustyit Károly jegyzők; Speichert József, Novák György pénztárosok; Weber Mátyás, Neurohr Anton könyvtárosok; Friedrich György, Müller Mátyás, Lambert Mátyás, Ivasku Péter, Kron Bernát ellenőrök; Friedwalski József, Thierjung Maximilian, Barth Krisztián, Andris József, Kunzelmann Károly, Csikó József választmányi tagok.

Az új vezetőség megválasztása után Despot szaktárs a közgyűlést bezárta.

Köszönetnyilvánítás. Nicolai Chirca szaktárs ezuton mond hálás köszönetet a petroseni központi műhely vasmunkásainak, akik fia balesete alkalmával 550 lei segélyben részesítették.

Felhívás! Ismételten felhívjuk szaktársaink figyelmét, hogy a jövőben minden, a szövetséget érintő hivatalos levelezést, távirat, csomag és pénzküldeményt a következő címmel lássák el: „Fermetal” Cluj, Strada Memorandului Nr. 21. Az egyes titkár szaktársak címére küldött levelezést magánjellegűnek tekintjük és így ezeknek elintézéséért, valamint késéséért nem vállaljuk a felelősséget. Tehát csakis a magánjellegű levelezés címezhető ezental egyének nevére. Továbbá értesítjük szaktársainkat, hogy a regáli (ó-romániai) titkárságunk címe megváltozott és új címe: „Secretariatul Fermetal Bucuresti Str. Câmpineanu Nr. 50.”

Figyelmeztetjük a csoportok vezetőseit, hogy a március havi elszámolással együtt az első negyedévi ellenőrzési ívet is küldjék be. Mert ennek be nem küldése esetén, igen sok hátrányok származhatnak a tagokra, másrészt pedig az ellenőrzést sem tudjuk megejteni. Továbbá az elszámolásokkal együtt az újonnan belépett tagok belépési nyilatkozatait is be kell küldeni. A belépési nyilatkozatokat kérjük tisztán és olvashatóan kiállítani és a központi számot minden egyes esetben rávezetni, mert különben sok zavar fordulhat elő. Ugyisint a belépő taggal sajátkezűleg aláíratni.

Különféle

Fegyelmetlen szaktársak

Ha valaki a szervezetnek tagja, ez még nem jelenti azt, hogy öntudatos munkás is egyuttal, mert, hogy tényleg az legyen, ahhoz elsősorban az kívánatos, hogy benne munkástársai iránti szolidaritás és megbecsülés is ki legyen fejlődve, továbbá, hogy önfegyelmzett legyen, vagyis a fegyelem betartására ne a kapitalista kancsukája kényszerítse, hanem az a tudat, hogy mint öntudatos munkás különösen olyan ne legyen, amivel saját munkástársai megkárosítását idézi elő.

Több ízben kaptunk már panaszleveleket az egyes csoportok vezetőségétől, melyben a szaktársakra, azok fegyelmetlensége miatt keseregnek és nagyon szomorú jelenségnek kell tekintenünk, hogy ilyen dolgok éppen a vasasoknál fordulnak elő, akikről köz tudomásu, hogy a világ szervezett munkásai közül, önfegyelem dolgában, az elsők között állanak.

Legutóbb a criseni (Kalan) csoport-vezetőségünk több tagja panaszolta el az ottani elvtársak helytelen viselkedését, amelyet szóvá tenni kötelességünk, hogy hallgatásunkkal ne tápláljuk még ezeket a sajnálatos tüneteket.

Igy többek között az ottani szaktársak egyrésze sem tartja be azt a saját érdekükben is helyes rendszert, hogy a vasvételnél sorba álljanak, hanem tülekedéssel, egymás kipurásával igyekeznek elsőnek lenni a vasvételnél. Ezzel persze csak megbontják a rendet, megakasztják a munka menetét és saját szaktársaiknak tetemes károkat okoznak, amennyiben nagyon sok időt fecsérelnek el a tülekedés következtében támadó munka fennakadásával.

Ilyenkor az is megtörténik, hogy a szaktársak öntudatos munkáshoz igen méltatlan szavakkal illetik egymást, kiabálnak, veszekednek, ráncigálják egymást, sőt tettelegességre is vetemednek, úgy, hogy a gondnok és üzem-vezető főmérnöknek kell közbevetni magát a rend helyreállítására. Meg kell mondanunk, hogy ez nagyon szegényletes állapot, amelyet nem lehet sokáig eltűrni. Hogy munkás munkás ellen támadjon, tudatosan megkárosítsa egymást és amellet még a kapitalista közbelépésére is jogot szolgáltatson, ennek szervezett munkások között előfordulni nem szabad. Az érvényben levő megállapodások szerint, aki a műhelyi rend ellen háromszor egymásután vét, az elbocsátandó. A csoport-vezetőség eddig mindig elhárította ezen rendszabály foganatosítását, nehogy azt mondhasa bárki is, hogy ők fosztották meg a munkástársukat kenyerétől. Ennek mindannyiszor az lett a következménye, hogy a jobban tülekedni és öklözni tudó, mindig 100-120 száza-

lékot keres, az öntudatos és fegyelmezett munkás 30—40 százalékával szemben.

Egyelőre arra igyekszünk rábírni a fegyelmezetlen szaktársakat, hogy ezt a nagyon csunya, önző, embertelen szokásukat igyekezzenek abbahagyni, de ha nem fogják megérteni a jövőben kötelességüket, más módot is találni fogunk, az önfegyelem szigorú betartására.

A másik panasz az, hogy a vezetőségi tagok egyrésze számtalan esetben igen kifogásolható állapotban jelenik meg a vezetőségi üléseken. Hogy ott azután nem is lehet szó komoly munkáról, ez csak természetes.

Szükségesnek tartjuk az egyes vezetőségi tagok figyelmét felhívni arra, hogy legelőször is nekik kötelességük jó példát mutatni a többieknek, mert minden munkásra igen mély hatással van vezetőjének magatartása. Aki nem viselkedik úgy, amint a szervezett munkásság vezetőjének viselkednie kell, az nem alkalmas vezetői állás betöltésére, mert több kárt csinál, mint hasznót a munkásságnak.

Mi ismerjük crisihi szaktársaink őszinte törekvését, a munkásérdekek előbbrevitelére és ezért is hisszük, hogy ezeket a fegyelmezetlen kilengéseket mielőbb abba is fogják hagyni.

Vusmuc ur, a pofmester.

A brassói Schiel-gyár mindig hirhett volt arról, hogy gyalázatos bánásmódban részesíti az üzemében dolgozó munkásságot. Teszik ezt különösen a gyár egyes tehetségtelen hajcsárjai, akik így akarják nélkülözhetetlenségüket bebizonyítani. Előljárásban egy Vusmuc nevezetű egyén, ki mint művezető szerepel és ebben a minőségben állandóan terrorizálja a munkásokat. Legutóbb is belekötött egy nem is hozzá tartozó szaktársunkba, inzultálni kezdte, majd pofonokat is ígért neki. Szaktársunk, mint öntudatos munkás, természetesen visszautasította ezt a gyalázatos eljárást, mire a pofmester Vusmuc úgy meglapult, mint az a bizonyos dolog a fűben. Minthogy a „tekintélyen” esett csorbát másképp nem tudta kiköszörölni, az alattomos emberek undok eszközához nyúlt és bedunccialta munkástársunkat az üzemvezetőnek, ki megbüntetéssel fenyegette.

Egynéhány szavunk lenne ehhez a Vusmuc nevezetű pofmesterhez. Először figyelmébe ajánljuk, hogy az ő hivatása nem abból áll, hogy a munkásokat állandóan terrorizálja, mert ezzel az eljárással csak kárt okoz az üzemnek. Másodszor vigyázzon, mert a pofonok vissza is szoktak járni, már pedig azt tudhatja, hogy a kérés tenyér mindig kiadósabb pofonokat tud lemérni, mint a hajcsároké. Harmadszor, felhívjuk a Schiel-gyár igazgatóját — aki folyton az ő humanizmusá-

ról szaval — arra, hogy intse le az ilyen pökhendi frátereket, mert ez simábban megy, mintha erre a munkásság lesz kényszerítve.

Anina

Ha erről a közismert helyiségről megemlítes lesz téve ott, ahol munkálatok is jelen vannak, még rajtuk is megfigyelhető az ideges borzadály e hirhedtté vált helyiség hallatára. Mert ez a szomorú hirhedségre szert tett rab-szolgatelep, lelki szemeink elé hozza sok ezer munkásnak nyomorult sorsát, az éhezőknek, üldözötteknek kísérteties seregét. Talán egyetlen kapitalista vállalat sem követelt annyi munkásáldozatot, mint Anina. Az agyonlőtt, a bánnyákban elpusztult áldozatok sok ezere örök figyelmeztető jele annak, hogy a kapitalizmus szemében milyen bitang jószág a munkásélet, ha az ő profitjáról van szó.

Azon sok szomorú esetből, mely nap nap után előadódik ezen Steg vállalatnál, kénytelenek vagyunk ismételtten egynehányat felemlíteni, az utóbbit azon okból, hadd lássa a munkásság, hogy a Casa Cercuala miként segít ahhoz, hogyan kell a szerencsétlenek segítségnyújtását lehetetlenné tenni. Az elmúlt héten Schink és Regner szaktársak munkaközben megsebesültek a szemükön. Regner súlyos sérülésével előbb Temesvárra, majd a kolozsvári szemészeti klinikára utaltatott át. Schink még mindig Aninán van.

Igy szól az a hivatalos tonus, melyet általában használni szoktak elszerecséttelenedett munkásoknál. Hogy a kapitalista vállalat két munkás ilyen súlyos balesetét ezen egyszerű hivatalos kézlegyintéssel elintézi, ehhez már hozzávagyunk szokva, de sehogy sem érthető meg az, hogy a Casa Cercuala miért nem teljesíti kötelességét. Az ő feladata lenne a milliós vállalatot arra kényszeríteni, hogy tartsa be a munkásvédelmi rendelkezéseket, melyek éppen a Stég-nél a leghiányosabbak.

Ezen kötelességét kellene a Casa Cercuala teljesítenie, mert egyébként teljesen szabacon garázdálkodhatnak, hiszen a visszaélések napirenden vannak, ami azt jelenti, hogy semmiféle ellenőrzés nem akasztja meg munkáját. De tennivalóit elhanyagolja és a munkásság egészségügye terén mit sem tesz. Ezért vált lehetségessé, hogy ezen a

hatalmas ipartelepen még a Röntgen-gépet is leszerelték, alkatrészei nagyobb részét szerkesztő hurcolták és így már ez sem áll a munkásegészségügy szolgálatában. Persze nálunk a munkáspolitikának csak egy jelszava van: hallgatni és huzni az ígát, csak hogy ennek is megvan a maga határa..

Gyászalok Sibiuban. A sibiui gyárak általában arról híresek, hogy a legalacsonyabb munkabérek e nevezetes városban vannak. Nem elég a gyáros uraknak az alacsony munkabérek által levont egy rend munkásbőr, egy másik rendet az akkordrendszer bevezetésével akarnának a munkásságról levonni. Sieb-gyár vezet ezen a téren s mézes-mázos ígéretekkel akarja a munkásait az akkordrendszerre rábírni. Természetes, hogy a munkásság öntudatos része ismeri már az ilyen tökétségfogás tulajdonképeni célját s nem ül fel a fényes ígéreteknek. Van a gyárban egy Gábos György névre fűlő vasesztergályos, aki már a nevét megörökítette a munkásmozgalomban azért, hogy Győrben sztrájkőr volt. Romániában is hasonló babérokra pályázik, hogy a győri dicsőségét megkoronázhassa. Az akkordrendszer e felszentelt lovagját országos bojkott- és megvetésre alkalmasnak ítéljük és ezért a szervezett munkásság nevében, a munkásmozgalomban halottnak nyilvánítjuk. Van e dicső gyárban több hasonló gyászvívő is, aki hasonló babérokra pályázik. A nevüket most még nem írjuk ki, azon reményben, hogy javulás utjára térnek, ami ha meg nem történne, még visszatérünk a mozgalomunk eme rákfenéire.

Zárólasok: Bukarest bérmozgalma és munkahiány miatt, Sibiu bérmozgalom miatt, Marosvásárhely bérmozgalom miatt, Kolozsvár munkahiány miatt kerülendők.

Proletársors. A városi vízműnél 30 évig volt alkalmazva Medvezki János szaktársunk. 58 éves korában, március hó 20-án utolérte a végzet, proletárbetegségben meghalt. Temetése e hó 22-én volt a szászfenési temetőben. A sirjánál Bruder szaktárs mondott búcsuztatót. Örizzük meg kegyelettel emlékét.

Figyelmeztetés szövetségünk összes tagjaihoz! Dacára a többszöri felszólításnak, egyes csoportvezetőségek a régi szintű bélyegeket nem küldték be, sőt tapasztaljuk, hogy még ez évre is ragasztanak be ilyen bélyegeket. Ezért felhívjuk a szaktársak figyelmét, hogy csak lilá színű I. oszt. sárga színű II. oszt. és sűrű színű III. osztályú bélyegeket fogadjanak el. A régi kék színű I. oszt. és piros színű III. osztályú bélyegeket érvénytelenek. Az ilyen színű bélyegekkal nyugtázott hetijárulékokat a szövetség el nem ismeri.
Központi titkárság.

Felelős szerkesztő: Bartalis Sándor.
Kiadó: A Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Szövetsége.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj-Kolozsvár, Strada Memorandului 21.

Antenberg-könyvnyomda Cluj